

**WYDZIAŁ FILOZOFICZNO-
-HISTORYCZNY**
Uniwersytet Łódzki

**PROGRAM STUDIÓW LICENCJACKICH NA KIERUNKU
ARCHEOLOGIA
PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI
STUDIA STACJONARNE**

Program studiów I stopnia na kierunku archeologia przygotowany został przez grupę autorów, nauczycieli akademickich Instytutu Archeologii, Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Łódzkiego na podstawie i w zgodności z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity z 20 lutego 2019 r., uwzględniający ostatnie zmiany, tj. z 2018 r. poz. 1668, 2024, 2245, z 2019 r., poz. 276), z Ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tekst jednolity z 29 marca 2019 r., uwzględniający zmiany, tj. z 2018 r., poz. 2153, 2245, z 2019 r., poz. 534), z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861), z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218), z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. z 2018 r. nr 179 poz. 1818), z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 r. poz. 1145, z uwzględnieniem zmian wynikających z rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 listopada 2016 r., Dz. U. z 2016 r., poz. 1876, tekst jednolity według stanu na dzień 25 stycznia 2018 r., Dz. U. z 2018 r. poz. 227), ze Statutem Uniwersytetu Łódzkiego przyjętym uchwałą Senatu UŁ nr 422 z dnia 23 stycznia 2012 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity obejmujący zmiany wprowadzone Uchwałą nr 160 Senatu UŁ z dnia 22 kwietnia 2013 r., Uchwałą nr 230 Senatu UŁ z dnia 18 listopada 2013 r., Uchwałą nr 470 Senatu UŁ z dnia 13 kwietnia 2015 r., Uchwałą nr 639 Senatu UŁ z dnia 13 czerwca 2016 r., Uchwałą nr 73 Senatu UŁ z dnia 13 marca 2017 r., Uchwałą nr 150 Senatu UŁ z dnia 11 grudnia 2017 r.), z Uchwałą nr 290 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie wytycznych w zakresie tworzenia programów studiów w Uniwersytecie Łódzkim, z Uchwałą nr 193 Senatu UŁ z dnia 10 czerwca 2013 r. w sprawie pensum nauczycieli akademickich i zasad rozliczania go w Uniwersytecie Łódzkim z późniejszymi zmianami (wprowadzonymi Uchwałą nr 246 Senatu UŁ z dnia 9 grudnia 2013 r., Uchwałą nr 374 Senatu UŁ z dnia 22 września 2014 r., Uchwałą nr 498 Senatu UŁ z dnia 11 maja 2015 r., Uchwałą nr 522 Senatu UŁ z dnia 21 września 2015 r., Uchwałą nr 626 Senatu UŁ z dnia 16 maja 2016 r., Uchwałą nr 641 Senatu UŁ z dnia 13 czerwca 2016 r., Uchwałą nr 51 Senatu z dnia 16 stycznia 2017 r., Uchwałą nr 129 Senatu UŁ z dnia 18 września 2017 r., Uchwałą nr 258 Senatu UŁ z dnia 15 czerwca 2018 r., Uchwałą nr 276 Senatu UŁ z dnia 17 września 2018 r.), ze Strategią Uniwersytetu Łódzkiego (Uchwała nr 130 Senatu UŁ z dnia 18 września 2017 r.) oraz wynikającą zeń Strategią Wydziału Filozoficzno-Historycznego, z Zarządzeniem nr 65 Rektora UŁ z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie zatwierdzenia systemu ustalenia wartości punktowej ECTS dla przedmiotów dla Wydziału Filozoficzno-Historycznego UŁ (w uwzględnieniu zmian wprowadzonych w marcu/kwietniu 2018 r.), z Regulaminem Studiów w Uniwersytecie Łódzkim, przyjętym Uchwałą nr 310 Senatu UŁ z dnia 4 kwietnia 2011 r. z późniejszymi zmianami (wprowadzonymi Uchwałą nr 477 Senatu UŁ z dnia 23 kwietnia 2012 r., Uchwałą nr 159 Senatu UŁ z dnia 22 kwietnia 2013 r., Uchwałą nr 343 Senatu UŁ z dnia 28 kwietnia 2014 r., Uchwałą nr 469 Senatu UŁ z dnia 13 kwietnia 2015 r., Uchwałą nr 607 Senatu UŁ z dnia 11 kwietnia 2016 r., Uchwałą nr 91 Senatu z dnia 10 kwietnia 2017 r., Uchwałą nr 211 z dnia 16 kwietnia 2018 r.), z Zarządzeniem nr 31 Rektora UŁ z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie określenia procedury tworzenia i modyfikowania programów studiów (harmonogram działań), a także z Zarządzeniem nr 1/2018/2019 Dziekana Wydziału Filozoficzno-Historycznego UŁ z dnia 20 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych procedur prowadzenia kształcenia oraz polityki dydaktycznej Wydziału.

1. Kierunek: Archeologia

2. Krótki opis kierunku

Narodziny archeologii jako samodzielnej dyscypliny naukowej związane są z zainteresowaniami „antykwarycznymi” elit XVIII- i XIX-wiecznej Europy. Wyobraźnię ówczesnych „poszukiwaczy starożytności” pobudzały nie tylko pozostałości wysoko rozwiniętych cywilizacji kręgu śródziemnomorskiego (Egipt, Grecja, Rzym), lecz również relikty kultury społeczeństw germańskich, słowiańskich czy celtyckich. W tym ostatnim przypadku, prócz czystej ciekawości, czynnikiem „napędzającym” rozwój archeologii było rozbudzenie świadomości narodowej, jakie nastąpiło w pierwszej połowie XIX wieku. Od tego momentu obserwujemy intensywny rozwój archeologii – związany z doskonaleniem technik pozyskiwania, analizy i interpretacji źródeł.

Studia na kierunku archeologia, oferowane przez Uniwersytet Łódzki, przygotowują do pracy w ekspedycjach archeologicznych, w placówkach muzealnych oraz w samorządowych placówkach kultury. Absolwent jest też przygotowany do działań w celu ochrony dziedzictwa narodowego i jego promocji.

Przy tworzeniu programu studiów oraz opisie efektów uczenia się wykorzystano doświadczenia z innych krajów. Szczególnie wzorowano się na tzw. *subject benchmark statements* dla archeologii opracowanych przez brytyjską Quality Assurance Agency for Higher Education. Duże znaczenie w tym zakresie miały też doświadczenia naszych pracowników prowadzących zajęcia na zagranicznych uniwersytetach.

Studia na kierunku archeologia w zakresie ochrony dziedzictwa archeologicznego prowadzone są zgodnie z europejskimi i krajowymi regulacjami takimi jak:

- Europejska Konwencja o Ochronie Dziedzictwa Archeologicznego, La Valetta 1992 (Dz. U. z dn. 9 października 1996 r.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, tekst ujednolicony);
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. Nr 165, poz. 987).

Studia archeologiczne w UŁ oferują studentom możliwość wyjazdów na studia w innych krajach UE oraz na praktyki zagraniczne zgodnie z umowami o współpracy w ramach

programu ERASMUS+ z uniwersytetami w Moguncji, Wielkim Tyrnowie, Vigo, Porto i Pilźnie. Nasi studenci biorą też udział w zagranicznych ekspedycjach archeologicznych m.in. w Hiszpanii (Uniwersytet Santiago de Compostela), Niemczech (Międzynarodowa Letnia Akademia Archeologiczna w Xanten), na Ukrainie (Uniwersytet w Symferopolu) oraz w Korei Południowej (Institute of Korean Prehistory).

3. Poziom: I (licencjacki)

4. Profil: ogólnoakademicki

5. Forma studiów: stacjonarne

6. Zasadnicze cele kształcenia

- przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej chronologii i charakterystyki kultur archeologicznych z terenu Polski i krajów sąsiednich;
- przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej „materialnego” aspektu kultury społeczności średniowiecza i czasów nowożytnych z terenu Polski i Europy;
- wykształcenie podstawowych umiejętności eksploracji i dokumentacji na stanowiskach pradziejowych oraz średniowiecznych i nowożytnych;
- przekazanie podstaw wiedzy o funkcjonowaniu systemu ochrony zabytków archeologicznych w Unii Europejskiej;
- wykształcenie umiejętności krytycznego myślenia, wiązania ze sobą faktów oraz wyciągania wniosków z posiadanych danych.

7. Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta: licencjat

8. Możliwości zatrudnienia i kontynuowania kształcenia

W rozumieniu Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 r. poz. 1145, z uwzględnieniem zmian wynikających z rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 listopada 2016 r., Dz. U. z 2016 r., poz. 1876, tekst jednolity według stanu na dzień 25 stycznia 2018 r., Dz.

U. z 2018 r. poz. 227) absolwenci archeologii I stopnia są predestynowani do wykonywania zawodów klasyfikowanych zwłaszcza w grupie wielkiej 2.

Po studiach archeologicznych I stopnia absolwent może znaleźć zatrudnienie przede wszystkim jako:

– 263201, 263290 archeolog;

- w zakresie prac technicznych w ekspedycjach archeologicznych;
- w muzealnych pracowniach laboratoryjno-inwentaryzacyjnych i dokumentacyjnych – w placówkach kultury.

Zatrudnienie absolwentów archeologii I stopnia w grupie wielkiej 2 może odnosić się także do takich zawodów jak:

- 262102 Muzealnik;
- 264201 Dziennikarz;
- 264205 Reporter radiowy / telewizyjny / prasowy;
- 264207 Redaktor serwisu internetowego;
- 265902 Bloger / vloger.

Ponadto absolwenci archeologii I stopnia mogą znaleźć zatrudnienie w grupach wielkich 3 i 5:

- 343302 Pracownik galerii / muzeum;
- 343901 Animator kultury;
- 511301 Pilot wycieczek;
- 511303 Przewodnik turystyczny miejski;
- 511304 Przewodnik turystyczny terenowy;
- 511390 Pozostali przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek.

Absolwent studiów licencjackich może kontynuować kształcenie na studiach magisterskich, których rekrutacja i wymagania wstępne przewidują kompetencje zdobyte na I stopniu kierunku humanistycznego. Może także kontynuować kształcenie na studiach magisterskich w krajach, w których obowiązuje dwustopniowy system kształcenia uniwersyteckiego.

9. Zasady przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim, w tym kierunku archeologia, wraz z liczbą

miejsc na poszczególnych kierunkach studiów, wskazuje każdorazowo uchwała senatu w odnośnym załączniku.

10. Dziedziny i dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się:

dziedzina: nauk humanistycznych

dyscyplina naukowa: archeologia (100 %)

11. Kierunkowe efekty uczenia się wraz z odniesieniem do składnika opisu charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia PRK.

Analiza zgodności z deskryptorami efektów uczenia się: wszystkie deskryptory efektów uczenia się z profilu akademickiego i niektóre z profilu praktycznego zostały uwzględnione.

Absolwent archeologii I stopnia:		
Symbol efektu uczenia się opisującego program studiów	Efekt uczenia się opisujący program studiów	Odniesienie do składnika opisu charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia PRK
WIEDZA		
02A-1A_W01	ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii wśród nauk historycznych oraz o ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej	P6U_W P6S_WG
02A-1A_W02	zna podstawową terminologię archeologiczną w języku polskim	P6U_W P6S_WG
02A-1A_W03	zna podstawową terminologię archeologiczną w wybranym języku obcym	P6U_W P6S_WG
02A-1A_W04	posiada wiedzę z zakresu archeologii poszczególnych epok i regionów	P6U_W P6S_WG

02A-1A_W05	posiada wiedzę źródłoznawczą umożliwiającą ocenę znalezisk archeologicznych	P6U_W P6S_WG
02A-1A_W06	ma świadomość i elementarną wiedzę na temat złożoności i historycznej zmienności źródeł archeologicznych	P6U_W P6S_WG
02A-1A_W07	ma elementarną wiedzę o powiązaniu archeologii z dyscyplinami koniecznymi do poszerzenia wiedzy (historia, etnografia i antropologia kulturowa, antropologia fizyczna, geologia)	P6U_W P6S_WG
02A-1A_W08	ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach archeologii	P6U_W P6S_WG
02A-1A_W09	zna metody i techniki prac wykopaliskowych i dokumentacyjnych	P6U_W P6S_WG
02A-1A_W10	ma podstawową wiedzę o zasadach BHP w trakcie prac wykopaliskowych	P6U_W P6S_WK
02A-1A_W11	zna zasady muzealnego opracowywania zbiorów	P6U_W P6S_WK
02A-1A_W12	ma podstawową wiedzę o instytucjach ochrony dziedzictwa archeologicznego	P6U_W P6S_WK
02A-1A_W13	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego	P6U_W P6S_WK
	UMIEJĘTNOŚCI	
02A-1A_U01	posiada podstawowe umiejętności badawcze pozwalające na zbudowanie obrazu wybranego odcinka przeszłości	P6U_U PS6_UW
02A-1A_U02	poprawnie stosuje poznaną terminologię archeologiczną	P6U_U PS6_UK
02A-1A_U03	umie systematyzować źródła archeologiczne	P6U_U PS6_UW

02A-1A_U04	potrafi przeprowadzić podstawowe nieinwazyjne badania stanowisk archeologicznych	P6U_U PS6_UK PS6_UO
02A-1A_U05	umie przeprowadzić eksplorację obiektów archeologicznych	P6U_U PS6_UW
02A-1A_U06	potrafi wykorzystać różne metody w dokumentacji badań wykopaliskowych	P6U_U PS6_UW
02A-1A_U07	potrafi wykorzystać różne metody w dokumentacji zabytków archeologicznych	P6U_U PS6_UW
02A-1A_U08	posiada umiejętność praktycznego zastosowania elementarnych technik konserwatorskich (tzw. pierwsza pomoc dla zabytków archeologicznych)	P6U_U PS6_UW
02A-1A_U09	ma umiejętność wyszukiwania, analizowania i użytkowania informacji, wykorzystując różne źródła	P6U_U PS6_UW
02A-1A_U10	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków	P6U_U PS6_UK
02A-1A_U11	formułuje w mowie i na piśmie problemy archeologiczne	P6U_U PS6_UW PS6_UK
02A-1A_U12	samodzielnie zdobywa wiedzę	P6U_U PS6_UU
02A-1A_U13	potrafi w wybranym języku obcym sprawnie posługiwać się terminologią archeologiczną	P6U_U PS6_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
02A-1A_K01	zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	P6U_U PS6_KK
02A-1A_K02	jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów	P6U_U PS6_KK

02A-1A_K03	samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze	P6U_U PS6_KK
02A-1A_K04	efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia jej stopień zaawansowania	P6U_U PS6_KK
02A-1A_K05	rozumie problematykę etyczną związaną z wykonywaniem zawodu archeologa	P6U_U PS6_KO PS6_KR
02A-1A_K06	ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa archeologicznego	P6U_U PS6_KO PS6_KR

12. Efekt uczenia się z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego

Zgodnie z macierzą efektów uczenia się (por. pkt. 19), efekt uczenia się mający zabezpieczać wiedzę i umiejętności z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego (P6S_WK) wpisany został w następujące zajęcia: Wstęp do archeologii, Proseminarium, Seminarium licencjackie, Ochrona własności intelektualnej oraz Szkolenie biblioteczne.

13. Wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z monitoringu karier zawodowych absolwentów

Stosunkowo mała liczba absolwentów studiów I stopnia na kierunku archeologia pozwala na bieżące śledzenie ich karier zawodowych przez wykładowców i promotorów prac licencjackich. Obserwacje te w mniejszym lub większym stopniu potwierdzają się analizach sporządzanych przez Zespół ds. Badania Losów Absolwentów przy Wydziale Filozoficzno-Historycznym UŁ oraz Biuro Karier UŁ. Wynika z nich, że absolwenci studiów I stopnia na kierunku archeologia dzielą się na dwie grupy:

1. osoby, które kontynuują swoje zainteresowania archeologią: decydują się na studia magisterskie na kierunku archeologia na Uniwersytecie Łódzkim lub w innych ośrodkach akademickich lub zatrudniają się w placówkach muzealnych lub prywatnych firmach archeologicznych jako dokumentaliści i technicy archeologiczni (szczególnie w ramach archeologicznych badań ratowniczych przy licznych w ostatnich latach inwestycjach budowlanych),

2. osoby, które wykorzystują nabyte wykształcenie humanistyczne oraz tzw. miękkie kompetencje do podejmowania innych studiów (najczęściej humanistycznych) lub znajdują zatrudnienie w zawodach nastawionych na kontakt z ludźmi, pracę zespołową, wykorzystanie i przetwarzanie wiedzy o społeczeństwie, przeszłości i dziedzictwie kulturowym.

14. Program studiów kierunku archeologia odpowiada misji i strategii Uniwersytetu Łódzkiego, jest też zgodny ze strategią rozwoju Wydziału Filozoficzno-Historycznego. Jednym z elementów tego programu jest nawiązanie do dziedzictwa wielonarodowej i wielokulturowej Łodzi i specyfiki regionalnej. Dzieje mieszkańców regionu łódzkiego ze szczególnym uwzględnieniem „materialnego” aspektu ich kultury zajmują bowiem istotne miejsce w procesie kształcenia.

Studenci kierunku archeologia mają też istotny wpływ na tworzenie własnej ścieżki programowej poprzez możliwość wyboru zajęć z szerokiej puli tzw. zajęć do wyboru. Tym samym program studiów na kierunku archeologia spełnia postulat zwiększenia elastyczności programów nauczania.

15. Program studiów na kierunku archeologii zasadniczo nie zawiera w sobie efektów uczenia się przewidywanych na innych kierunkach humanistycznych prowadzonych w Uniwersytecie Łódzkim. Pewne elementy programu nauczania na kierunku archeologia pokrywają się z programem studiów na kierunku historia czy historia sztuki. Programy te różnią się jednak zasadniczo pod względem efektów uczenia się. W programie studiów na kierunku archeologia szczególna uwaga zwracana jest na „materialny” aspekt dziejów.

16. Plan studiów (załącznik 1)

17. Bilans punktów ECTS wraz ze wskaźnikami charakteryzującymi program studiów:

1. łączna liczba punktów, jaką student musi zdobyć, aby uzyskać określone kwalifikacje: 184 punktów ECTS
2. łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach kontaktowych (wymagających bezpośredniego udziału wykładowców i studentów): 181 punktów ECTS (98,9 %)

3. łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty uczenia się na kierunku archeologia: 78 punktów ECTS (57,6 %)
4. łączna liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach przedmiotów do wyboru przez studenta: 59 punktów (32,1 %)
5. łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym: 31 punktów ECTS (15 %)
6. minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać realizując moduły kształcenia w zakresie zajęć ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów: 19 punktów ECTS (10,3 %)

18. Opis poszczególnych przedmiotów

Opis przedmiotów, zgodny z wymogami obowiązującymi w Uniwersytecie Łódzkim, wraz z przypisanymi do nich punktami ECTS oraz sposoby weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się zawarte są w USOS w postaci kompletu sylabusów.

19. Tabela (macierz) określająca relacje między efektami kierunkowymi a efektami uczenia się zdefiniowanymi dla poszczególnych przedmiotów lub modułów procesu kształcenia (**załącznik 2**)

20. Opis sposobu sprawdzania efektów uczenia się

W trakcie każdego semestru organizowane są dwa spotkania (na początku i na końcu semestru) pracowników Instytutu poświęcone problemom dydaktycznym. Wszystkie posiedzenia Rady Naukowej Instytutu zawierają w swoim programie również punkt poświęcony dydaktyce. Na wymienionych zebraniach omawia się problemy związane z modyfikacją programów studiów, oceniana jest jakość kształcenia, dyskutowane są opisy poszczególnych przedmiotów.

Studenci kierunku archeologia w systemie USOS wyrażają swoje opinie o programach studiów i jakości kształcenia na naszym kierunku. Pracownicy Instytutu Archeologii UŁ mają wgląd w wyniki swoich ankiet. Opinie studentów omawiane są na zebraniu pracowników Instytutu pod koniec każdego semestru. Ankiety te brane są pod uwagę w okresowych ocenach pracowników, jak i przy awansach.

Szczegółowe dane w zakresie sprawdzania efektów uczenia się w ramach danego programu z odniesieniem do konkretnych przedmiotów lub modułów zawarte są w opisie tychże przedmiotów i modułów (por. punkt 16).

21. Określenie wymiaru, zasad i form odbywania ćwiczeń terenowych oraz praktyk zawodowych

Ćwiczenia terenowe realizowane są w miesiącach letnich: lipiec, sierpień i wrzesień. Studentów obowiązuje 180 godzin ćwiczeń po pierwszym roku i kolejne 120 godzin po roku drugim. Za 180 godzin ćwiczeń terenowych student dostaje 6 punktów ECTS. Za 120 godzin ćwiczeń terenowych student dostaje 4 punkty ECTS. Studenci odbywają ćwiczenia terenowe w ekspedycjach archeologicznych organizowanych przez pracowników Instytutu Archeologii UŁ. Miejsce odbywania ćwiczeń terenowych studenci wybierają z aktualnej listy ekspedycji archeologicznych Instytutu.

Celem ćwiczeń terenowych na poziomie studiów licencjackich jest nabycie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy zdobytej na zajęciach z metodyki badań terenowych. W trakcie zajęć studenci nabywają umiejętność organizowania i prowadzenia prac archeologicznych. Ponadto uczą się podstawowych technik nieinwazyjnych i wykopaliskowych badań archeologicznych i archeologiczno-architektonicznych (analiza stratygrafii, eksploracja warstw oraz obiektów archeologicznych), pozyskiwania zabytków ruchomych (inwentaryzacja), praktycznego zastosowania elementarnych technik konserwatorskich (tzw. pierwsza pomoc dla zabytków archeologicznych), wykonywania dokumentacji rysunkowej i fotograficznej badanych obiektów i warstw. Poznają także zasady BHP przy prowadzeniu badań wykopaliskowych.

Nauka odbywa się w trakcie badań na stanowisku archeologicznym, gdzie pod opieką prowadzącego zajęcia studenci zdobywają określoną wiedzę i praktyczne umiejętności. Problemy badawcze związane z odkrywanymi treściami kulturowymi są omawiane i analizowane w trakcie prac, aby studenci mogli opanować umiejętności metodyczne i techniczne oraz potrafili je stosować.

Praktyki zawodowe realizowane są w toku trwania całego semestru letniego drugiego roku studiów. Studenci, w porozumieniu z kierunkowym koordynatorem praktyk zawodowych, wybierają miejsce odbywania praktyk – instytucję państwową lub prywatną firmę, która zajmuje się szeroko pojętą ochroną dziedzictwa archeologicznego. Studenci mają do przepracowania 90 godzin, za które otrzymują 3 punkty ECTS. Praktyki

zawodowe na studiach I stopnia na kierunku archeologia odbywają się na podstawie Regulaminu (**załącznik 3**).

22. Plan zajęć wykładowców wizytujących: brak

23. Wykaz i wymiar szkoleń obowiązkowych, w tym szkoleń bhp:

Studentów obowiązują dwa szkolenia:

- szkolenie bhp: prowadzone jest w trybie nauczania na odległość (e-learning), szczegóły szkolenia znajdują się na stronie internetowej: www.szkolenia.uni.lodz.pl;
- szkolenie biblioteczne: prowadzone jest w trybie on-line na platformie moodle: <https://moodle.uni.lodz.pl>.

Autorzy programu:

prof. dr hab. Lucyna Domańska (20%)

dr hab. Seweryn Rzepecki, prof. UŁ (60%)

dr Olgierd Ławrynowicz (20%)

kierunek studiów: **ARCHEOLOGIA**
 profil studiów: profil ogólnoakademicki
 stopień: I stopień
 forma studiów: studia stacjonarne
 specjalności: ...
 od roku: 2019/2020

rok	semestr	Przedmiot	liczba godzin				Forma zaliczenia	ECTS	symbol przedmiotu/ma data
			wykładowe	konwers.	Ćw., sem. lektoratu	Razem			
I	1	Wstęp do archeologii		30		30	ZO	3	
	1	Archeologia Polski i powszechna. Paleolit i mezolit	30	30	30	90	E	8	
	1	Archeologia Polski i powszechna. Neolit	30	30	30	90	E	8	
	1	Metodyka archeologicznych badań nieinwazyjnych			30	30	ZO	3	
	1	Bioarcheologia człowieka		30		30	ZO	3	
	1	Proseminarium			30	30	ZO	4	
	1	Przedmiot z z obszaru nauk społecznych		30		30	ZO	3	
	1	Ochrona własności intelektualnej					Z	0	
	1	Szkolenie biblioteczne					Z	0	
	1	Szkolenie BHP					Z	0	
	1	W-F			30	30	ZO	0	
	razem po 1. semestrze :			godzin: 360			p. ECTS: 32		
	2	Wstęp do archeologii		30		30	E	3	
	2	Archeologia Polski i powszechna. Okres brązu i wczesna epoka żelaza	30	30	30	90	E	8	
	2	Metodyka badań stanowisk pradziejowych		30		30	ZO	3	
	2	Ćwiczenia konwersatoryjne		90		90	ZO	9	
	2	Ćwiczenia terenowe			180	180	ZO	6	
	2	Lektorat języka nowożytnego		30	30	60	Z	1	
	2	W-F			30	30	Z	0	
	razem po 2. semestrze :			godzin: 480			p. ECTS: 30		
II	3	Archeologia Polski i powszechna. Okres lateński i okres wpływów rzymskich	30		30	60	E	5	
	3	Klasyczne cywilizacje kręgu śródziemnomorskiego	30		30	60	E	5	
	3	Okres wędrowek ludów		30		30	ZO	3	
	3	Techniki dokumentacji rysunkowej			30	30	ZO	3	
	3	Techniki dokumentacji mechanicznej			30	30	ZO	3	
	3	Spółczesność w perspektywie archeologii		30		30	ZO	3	
	3	Wielkie cywilizacje pozaeuropejskie		30		30	ZO	3	
	3	Język łaciński			30	30	ZO	3	
	3	Lektorat języka nowożytnego			30	30	ZO	1	
	razem po 3. semestrze :			godzin: 330			p. ECTS: 29		
	4	Archeologia Polski i powszechna. Wczesne średniowiecze	30	30	30	90	E	8	
	4	Metodyka badań stanowisk archeologii historycznej			30	30	ZO	3	
4	Ćwiczenia konwersatoryjne		90		90	ZO	9		
4	Ćwiczenia terenowe			120	120	ZO	4		
4	Praktyki zawodowe			90	90	ZO	3		
4	Język łaciński			30	30	ZO	3		
4	Lektorat języka nowożytnego			30	30	ZO	1		
razem po 4. semestrze :			godzin: 480			p. ECTS: 31			
III	5	Archeologia Polski i powszechna. Późne średniowiecze	30	30	30	90	E	8	
	5	Archeologia Polski i powszechna. Nowożytność i współczesność	30		30	60	E	5	
	5	Nauki pomocnicze w praktyce archeologii historycznej	30		30	60	E	5	
	5	Datowanie bezwzględne i metody laboratoryjne w praktyce archeologii			30	30	ZO	3	
	5	Seminarium licencjackie			30	30	ZO	5	
	5	Język łaciński			30	30	ZO	3	
	5	Lektorat języka nowożytnego			30	30	E	4	
	razem po 5. semestrze :			godzin: 330			p. ECTS: 33		
	6	Wstęp do filozofii i ogólnej metodologii nauk		30		30	ZO	3	
	6	Bronzoznawstwo		30		30	ZO	3	
	6	Seminarium licencjackie			30	30	ZO	5	
	6	Ćwiczenia konwersatoryjne		180		180	ZO	18	
razem po 6. semestrze :			godzin: 270			p. ECTS: 29			
RAZEM W CIĄGU TOKU STUDIÓW :			godzin: 2250			p. ECTS: 184			

Plan studiów zatwierdzony przez Radę Wydziału ..... w dniu .....

grupy zajęć: ZP - zajęcia podstawowe, ZW - zajęcia wybieralne, ZU - zajęcia ogólnocucieliane ZB - zajęcia przygotowujące do udziału w badaniach	Bilans p ECTS		
	ECTS zaj. praktycznych	ECTS zaj. wymagających udziału nauczyciela	...
ZP		3	
ZP		8	
ZP		8	
ZP,ZB	3	3	
ZP		3	
ZP,ZB		4	
ZU		3	
ZU			
ZU			
ZU			
ZU			
ZP		3	
ZP		8	
ZP,ZB	3	3	
ZW		9	
ZW,ZB	6	6	
ZU		1	
ZU			
ZP		5	
ZP		5	
ZP		3	
ZP,ZB	3	3	
ZP,ZB	3	3	
ZP		3	
ZP		3	
ZU		3	
ZU		1	
ZP		8	
ZP,ZB	3	3	
ZW		9	
ZW,ZB	4	4	
ZW	3		
ZU		3	
ZU		4	
ZP		3	
ZP		3	
ZW,ZB		5	
ZU		3	
ZU		4	
ZP		3	
ZP		3	
ZW,ZB		5	
ZW		18	
Bilans punktów ECTS:			
opis typu zajęć	suma godzin	suma punktów	udział procentowy (punktowy)
zaj.o char. podstawowym	1140	106	57,6%
zaj.o char. ogólnocucielni	300	19	10,3%
zaj.o char. wybieralnym	810	59	32,1%
zaj.o char. praktycznym	580	31	15,0%
zaj.wymagające udziału	2160	181	98,9%

